

човѣкъ, неподатливъ! Какъ да е усмирихъ го азъ и се обърнахъ къмъ кмета. Досмѣша ме: той бѣше отпусналъ ржцѣ и раменѣ, проточилъ вратъ—взира се въ менъ като осжденъ на смъртъ. Гледахъ, гледахъ какво да го правишъ? Надумахъ му каквото ми дойде на уста, и го оставихъ. А селянитѣ прѣдъ самия него ми обадиха, че ги бѣхтали да кажатъ, какво сме говорили въ събранието. Излизаше, че гласежътъ ни е откритъ. Помислихъ да ги арестувамъ, но благоразумието надви. — А дяволъ го взелъ, трѣбваше да ги арестувамъ! Какъ да е, разотидохме си. И още въ тъмни зори ме събудиха купъ мои хора: прѣдъ канцеларията кметътъ събралъ своигѣ хора и чакали войска отъ града, та мене щѣли да откарать . . . Трѣбаше да забѣгна,—не оставаше друго: всичкитѣ мои хора това ме съвѣтваша . . . Срамно не срамно, склонихъ. Стойновъ Пенъо стегна два коня и уфейкахме прѣзъ блатата въ Кайлии, кждѣто зехъ трена, че хайдѣ въ София. Послѣ ми писаха, че не е дошла въ Българово войска, а само ескадронъ стражари съ приставъ. Тѣ прѣтършували селото за менъ и си излѣли гниѣва на дѣда попа: старецътъ бѣше сѣмейно обиденъ отъ общинския кметъ, та въ тайното ни събрание бѣше обѣщаль съ кръсть въ ржка да поведе народа отъ църквата. . .

Разправяше Странджевъ, този си подвигъ и се радваше на себе си. А сега младиятъ човѣкъ отиваше въ Българово да пожъне лавритѣ на заслужено народна любовь.

Драгой бѣше изключенъ ученикъ отъ дърводѣлското училище въ Княжево и се връщаше въ селото си, дѣто мислѣше да учителствува. Брайковъ — общинскиятъ кметъ въ Българово — му бѣше вуйка, но Драгой се обяви противъ него още миналата година. Така и той сега оставаше да довърши онова, което бѣше почналъ отдавна.

Двамата агитатори не бѣха се сдумали въ София, макаръ и да се срѣщаха тамъ. Странджевъ дружеше въ София съ вѣстникари, а Драгой още горделиво странѣше отъ хората. Сега въ срѣщата си съ селянитѣ двамата млади хора нагледъ се съюзиха, но Драгой се по-обая отъ Странджева.

На едно високо равнище съ обширенъ хоризонтъ тѣ поспрѣха и всѣки на своя смѣтка се любуваше на изгледа. Драгой—на родния си кжтъ, а Странджевъ—на поле за състезание въ обществото,

— До една недѣля още—и ще се раздвижи тая жалка маса отъ тъмни хора и ще отърси отъ плѣщитѣ си разбойнишката клика отъ родната сгань,—събра нервно Странджевъ. Петъ години отъ моя животъ лежатъ въ тия глушини . . . Но сега въ нѣколко дни азъ ще ги изживѣя, да! И не ще жаля тогава за тѣхъ!

— Мислите ли да обходитѣ и околията?—попита Драгой: